

Årsrapport 2022

Stärkt arbete med SIP i Göteborgsområdet

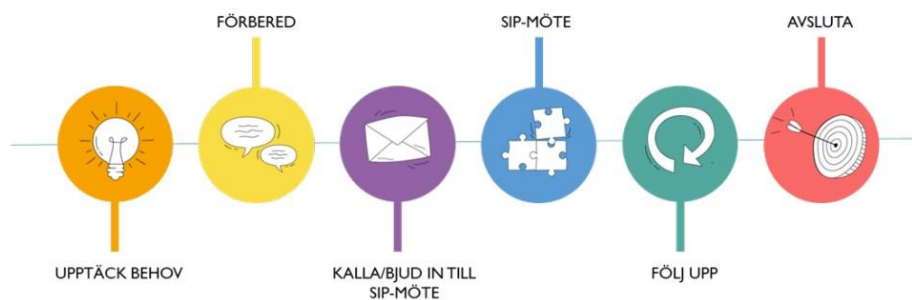
Sammanfattning samt årets resultat: SIP PÅ AGENDAN

Under år 2022 har en stor satsning för ett stärkt arbete med SIP, samordnad individuell planering, genomförts enligt en [delregional implementeringsplan](#) för detta arbete. Planen är baserad på länets strategi och fastställdes av LGS och samtliga Temagrupper under våren 2021.

Mål med insatserna i den delregionala implementeringsplanen för stärkt arbete med SIP:

- att SIP används i vardagen och med kvalitet och delaktighet
- att chefer och ledare ger rätt förutsättningar för samverkan på individnivå
- att nå en ökad kunskap om SIP-strukturen, implementering, samverkan och brukardelaktighet på olika nivåer hos både ledning och medarbetare.

Det krävs kunskap och engagemang i hela Göteborgsområdet och på alla nivåer gällande både SIP-strukturen, och hur SIP ska implementeras för att lyckas få verktyget att användas i vardagen, med kvalitet. Med alla nivåer avses systemnivå, verksamhetsnivå och individnivå, både chefer, medarbetare och invånare. SIP-strukturen avser **hela** SIP-processen inklusive SIP-dokumentet och SIP-mötets struktur. Se SIP-processen nedan:

Implementeringsinsatserna skördar resultat, bland annat i form av att SIP rapporteras vara på agendan överallt: i samverkansforum både delregionalt och lokalt, men också på enheterna. SIP-kunskap efterfrågas, SIP-samordning beskrivs vara av stor vikt och ett stort engagemang i samverkansfrågorna visades inte minst under Göteborgsområdets SIP-konferens. Resultat i SIP-statistiken väntar vi oss först i slutet av 2023: ett målinriktat arbete och engagemang krävs under längre tid för att bygga kompetens och trygghet så att verktyget används i vardagen.

”SIP på allas läppar som en kvalitetsfråga” – citat från SIP-årsrapport i NOSAM

Delaktighet i sin egen hälsa och vård är en mänsklig rättighet och en hälsofrämjande faktor. **SIP är den enskildes plan, inte verksamheternas: Delaktigheten i SIP genomsyrar** alla aktiviteter kopplade till den delregionala implementeringsplanen. Insatser enligt planen genomförs i en **kaskadmodell** med utsedda delregionala utvecklingsledare för SIP², lokala SIP-samordnare samt SIP-utbildare i verksamheterna i spetsen. Tillsammans utgör nu dessa ca 300 personer **Göteborgsområdet SIP-nätverk**, som delregionala utvecklingsledare sammankallat regelbundet under året. Kaskadmodellen har skapat framgångsrik spridning i hela delregionen genom att vi stärker arbetet med SIP *samtidigt* och *tillsammans*. Som implementeringsstöd har

¹ Se sidorna 103-116 i [årsrapport år 2021 Kommun och sjukvård samverkan i Göteborgsområdet](#) för att läsa om satsningen som pågår sedan 2021. Årsrapport 2022 bygger på insatser som fortgår sedan tidigare år.

² Här avses två roller: Delregional SIP-koordinator samt Utvecklingsledare för SIP i praktiken

..... www.vardsamverkan.se/goteborgsomradet

stimulansmedel utdelade genom *Handlingsplan psykisk hälsa* använts. Delregionalt har delregionala utvecklingsledare för SIP på deltid, material till SIP-utbildare samt Göteborgsområdets SIP-konferens finansierats. Lokalt har samtliga NOSAM-områden erbjudits och rekviderat stimulansmedel som oftast finansierade tid/lön för SIP-samordnarnas uppdrag, men även SIP-konferens/dag, SIP-utbildning, SIP-material och SIP-nätverk på lokal nivå.

Parallellt har ett stärkt arbete med SIP pågått delregionalt genom att samverkansarenor i Göteborgsområdet har vävt ihop och fått en röd tråd i sina SIP-insatser: Synkronisering av temagruppernas handlingsplaner gällande SIP, förstärkt samarbete mellan Utvecklingsgrupp SAMSA och SIP-nätverket, fokus på SIP-strukturen i utbildningen *Basnivå i samverkan*³, delregionala arrangemang som helt eller delvis fokuserat på SIP: Temagrupp barn och ungas två Spridningskonferenser (170 deltagare), Utvecklingsgrupp SAMSAs två Samverkansdialoger (250 deltagare) och Göteborgsområdets SIP-konferens (170 deltagare)⁴.

Satsningen fortsätter år 2023, vilket för delregionala utvecklingsledare för SIP har möjliggjort en mer långsiktig och hållbar planering som i sig skapat bättre förutsättningar för vidmakthållande av implementeringen. Ytterligare stimulansmedel att nyttja 2023 har kunnat rekvideras av NOSAM och nu även av Sahlgrenska universitetssjukhus. Den fortsatta satsningen skapar trygghet och driv i frågorna både delregionalt och lokalt, vilket gynnar implementering:

”Implementering avser de procedurer som används för att införa nya metoder i en ordinarie verksamhet och som säkerställer att metoderna används så som det var avsett och med varaktighet.” -ur [Om implementering av Socialstyrelsen](#)

Genomförda insatser på delregional nivå

- ✓ **Löpande insatser:**
 - Stödjer kontinuerligt SIP-implementeringen genom dialog och att lyfta eller klargöra inkommande/identifierade frågor, skapa arenor för chefer och medarbetare att träffas på och diskutera SIP samt följer fortlöpande upp hur arbetet fortskrider lokalt och delregionalt.
- ✓ **Insatser riktat till chefer och ledare:**
 - NOSAM-turné påbörjad.
 - 2 riktade informationstillfällen våren 2022.
 - LGS och Politisk samråd har besökts och informerats.
 - Inspelad utbildningsfilm under framtagande.
- ✓ **Insatser riktat till SIP-utbildare:**
 - Digital heldagsutbildning ”Lär dig lära ut SIP” vid 9 tillfällen 2022. Totalt drygt 200 deltagare.
 - Nätverksträffar 1 gång per månad för utsedda SIP-utbildare a´3h (4 grupper per månad VT22, 1 gemensam grupp per månad HT22) på teman efter SIP-utbildarnas behov, ex 31/3 med SIP i SAMSA samt samverkansavvikelser i MedControl PRO som även chefer, medarbetare, och SIP-samordnare deltog på utöver SIP-utbildarna.
- ✓ **Insatser riktat till SIP-samordnare i NOSAM och på Sahlgrenska universitetssjukhus:**
 - 8 nätverksträffar för SIP-samordnare a´ 3h.
 - Tät kontakt, då samordnarna utgör en oerhört viktig länk mellan delregional och lokal nivå.

³ Se årsrapport 2022 för Temagrupp psykiatri samt Stärkt brukarmedverkan för mer om *Basnivå i samverkan*

⁴ Se årsrapport 2022 för Temagrupp barn och unga samt för Utvecklingsgrupp SAMSA

- ✓ **Göteborgsområdet SIP-konferens 24 november 2022:**
 - En heldagskonferens på Dalheimers Hus med ca 70 deltagare som sändes på webben live för ca 150 länkar. Innehöll information och förankring Göteborgsområdets stärkta arbete med SIP, två föreläsningar med fokus på delaktighet samt lokala årsredovisningar av pågående SIP-implementering. Läs mer om konferensen och ta del av lokala SIP-implementeringen [HÄR](#).
- ✓ **Uppföljning** för att följa upp pågående insatser och analysera behov inför fortsatt arbete:
 - Separata skriftliga delårsrapporter och årsrapporter gällande SIP-implementering från samtliga NOSAM och från Sahlgrenska universitetssjukhus.
 - Skriftlig enkät som 92 SIP-utbildare har besvarat där bland annat deras insatser i år framgår.

Identifierade framgångsfaktorer

Implementeringsplaner och uppdragsbeskrivningar: Den delregionala implementeringsplanen, tillsammans med implementeringsplaner i NOSAM och för varje utsedd SIP-utbildare. Där dessa planer och uppdrag finns och är tydliga, tidsavsatta och helst nedskrivna, skapas handlingskraft och fokus, trygghet och tydlighet. Det ger resultat i form av att "ingen kommer undan", frågorna hålls levande, stannar kvar på agendan. Implementeringsinsatserna förankras, genomförs och följs upp. Vi stärker arbetet med SIP *samtidigt* och *tillsammans* och får en lyckad spridning.

*"SIP är uppe för information eller diskussion på samtliga NOSAM-möten"
– beskrivs av många NOSAM i SIP-årsrapporteringen*

Utsedda SIP-personer: Att det finns någon som driver på med SIP och ser till att SIP hålls på agendan, men lika viktigt är SIP-kunniga personer som kan vara bollplank och svara på frågor. Idag finns 1-2 SIP-samordnare i varje NOSAM-område samt 3 SIP-samordnare på Sahlgrenska universitetssjukhus, se [karta](#). Det finns upp emot 300 utsedda SIP-utbildare inom hela Göteborgsområdet från båda huvudmän. 2 delregionala utvecklingsledare för SIP håller ihop arbetet och SIP-nätverken. NOSAM är uppdragsgivare för SIP-samordnare och utgör en värdefull arena för att mobilisera bl.a. vårdcentralers SIP-arbete men också identifiera vilka verksamheter som inte nås av det stärkta arbetet med SIP; t. ex. var saknas SIP-utbildare? NOSAM rapporterar att de inte hade kommit lika långt med implementeringen om de inte haft SIP-samordnare. SIP-utbildare kallas ibland lokalt för Nyckelperson, SIP-kunnig, SIP-ambassadör, SIP-stödjure.

*"Ökad kunskap om SIP har bidragit till större likvärdighet och kvalitet i SIP."
– från SIP-årsrapportering NOSAM*

Nätverksträffar: Vi ser också att en utbildningsdag för SIP-utbildare inte räcker som implementeringsinsats för att kunna vidmakthålla SIP-arbetet i verksamheter över tid. De SIP-nätverk som sedan januari 2022 arrangeras regelbundet för SIP-samordnare respektive SIP-utbildare gynnar implementeringen. Möjlighet till erfarenhetsutbyte, stöd och metodhandledning stärker och tryggar SIP-utbildare och SIP-samordnare i deras uppdrag och hjälper dem vidare. Flera lokala nätverk för SIP-utbildare har skapats, och flera NOSAM planerar för eller efterfrågar detta. Nedan några citat från SIP-utbildare om nätverksträffarna:

*Träffarna ger kraft och energi! --- Givande att sitta i små grupper och dela tankar och erfarenheter, idéer och tips om hur vi kan komma vidare. --- Igenkänning, en påminnelse om att vi är fler och att jag inte är ensam. --- Sätter igång mycket tankar, gott att få träffas såhär och bolla. Nödvändigt för att hålla liv i detta! ---
Smågrupper lär mig mycket!*

..... www.vardsamverkan.se/goteborgsomradet

Identifierade utvecklingsområden

Kunskap och engagemang hos chefer och ledare: Hela SIP-nätverket rapporterar att chefer många gånger utgör bromsklossar i SIP- och samverkansarbetet. Det handlar om okunskap men ibland också om brist på engagemang. Lyckad implementering blir personbundet. Dålig arbetsmiljö och utsatthet rapporteras där förutsättningar som tid och förståelse för SIP-uppdragen saknas. Det krävs mycket fokus på chefers och ledares roll i fortsatt implementering för att dessa ska kunna ge rätt förutsättningar för samverkan på individnivå. För att bli en *möjliggörare* som chef eller ledare, vad behöver du?

*”Hur gör vi när ledningen saknar kunskap/engagemang?”
– citat från SIP-utbildare och SIP-samordnare i SIP-årsrapport NOSAM*

Fortsatta utbildnings- och stödinsatser regelbundet och långsiktigt: Behovet av kontinuerlig utbildning kommer aldrig att ta slut, därför finns alltid behov av SIP-utbildare på lokal nivå. Ju mer SIP som efterfrågas, desto större blir behovet. Nyanställd personal tillkommer ständigt. En aktör som behöver nås i högre utsträckning under 2023 är *Regionhälsan*, där vi idag inte har så många SIP-utbildare och SIP-samordnare saknas.

*”Om SIP kommer att användas på en bredare front
så finns det ett stort behov av utbildning av SIP.”
– SIP-årsrapport från Sahlgrenska universitetssjukhus ur ett slutenvårdsperspektiv.*

Använda IT-tjänsten SAMSA för SIP: Många efterfrågar tillgång till SAMSA, men många redan aktiva SAMSA-användare saknar också kunskap om SIP i SAMSA – där vi enligt riktlinjen i första hand ska dokumentera alla SIPar. Att ge utbildning och tillgång till SAMSA samtidigt med SIP-implementering/utbildning sker idag framgångsrikt på Sahlgrenska universitetssjukhus.

Utvärderingsverktyg saknas: Hur vet vi att vi har gjort rätt när vi gör en SIP? Hur vet vi att den är kvalitetssäkrad?

*”Stora möjligheter i samordningsvinster för patient och verksamhet
när SIP fungerar.” - SIP-årsrapport NOSAM*

Slutord

Vi (Eva och Frida) har hela tiden utvecklat vår utbildning, lyssnat till SIP-utbildare och SIP-samordnare och tagit till oss vad de behöver. Fokuserat på våra uppdrag och följt behov som finns, för att nå längre. Vi ser fram emot våra utmaningar och fortsatta arbete nästa år!

Frida Palm Delregional SIP-koordinator och Eva Nilsson Utvecklingsledare SIP i praktiken

Se vår hemsida för mer information om SIP, insatser och roller kopplat till den delregionala implementeringsplanen för Stärkt arbete med SIP: www.vardsamverkan.se/goteborgsomradet-sip